

REGISTRERINGSRAPPORT

Med funn av automatisk fredete kulturminner

2024/95 Markveien 1-3- Snekkerstubakken 24- Friområde mot Iseveien

Sarpsborg kommune

Linn Solli 2025

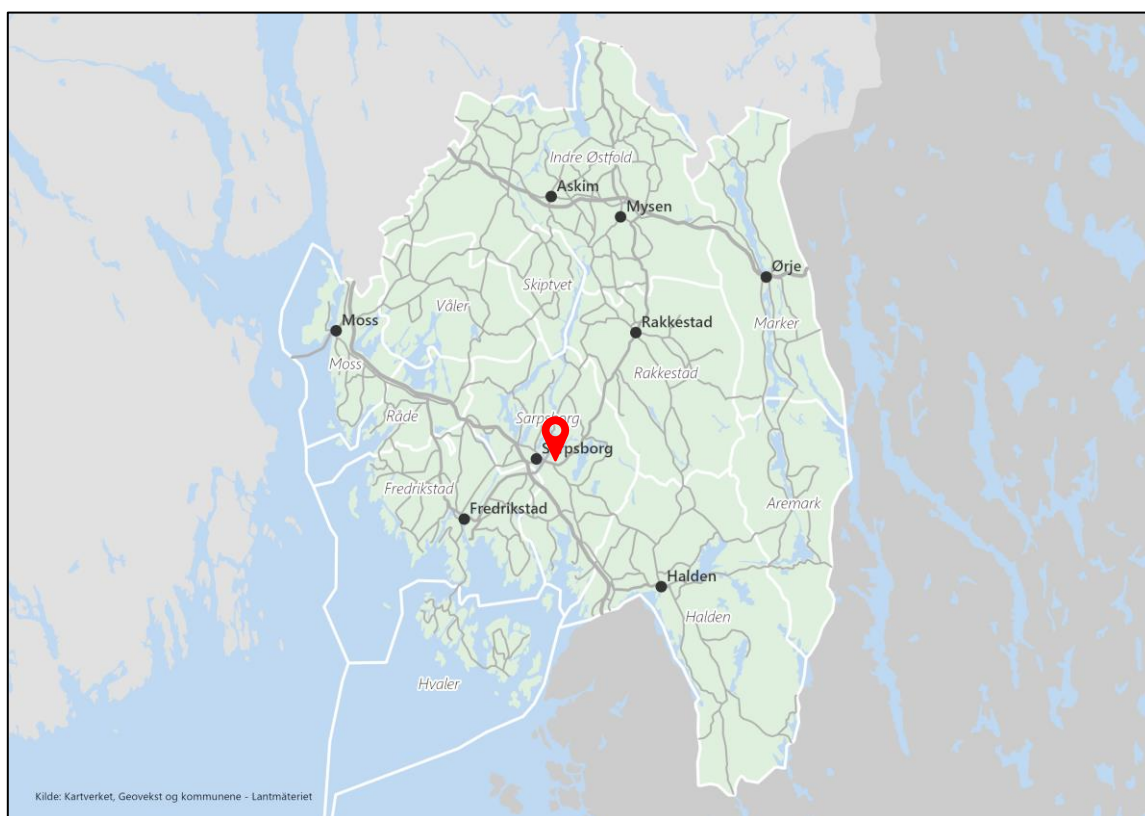

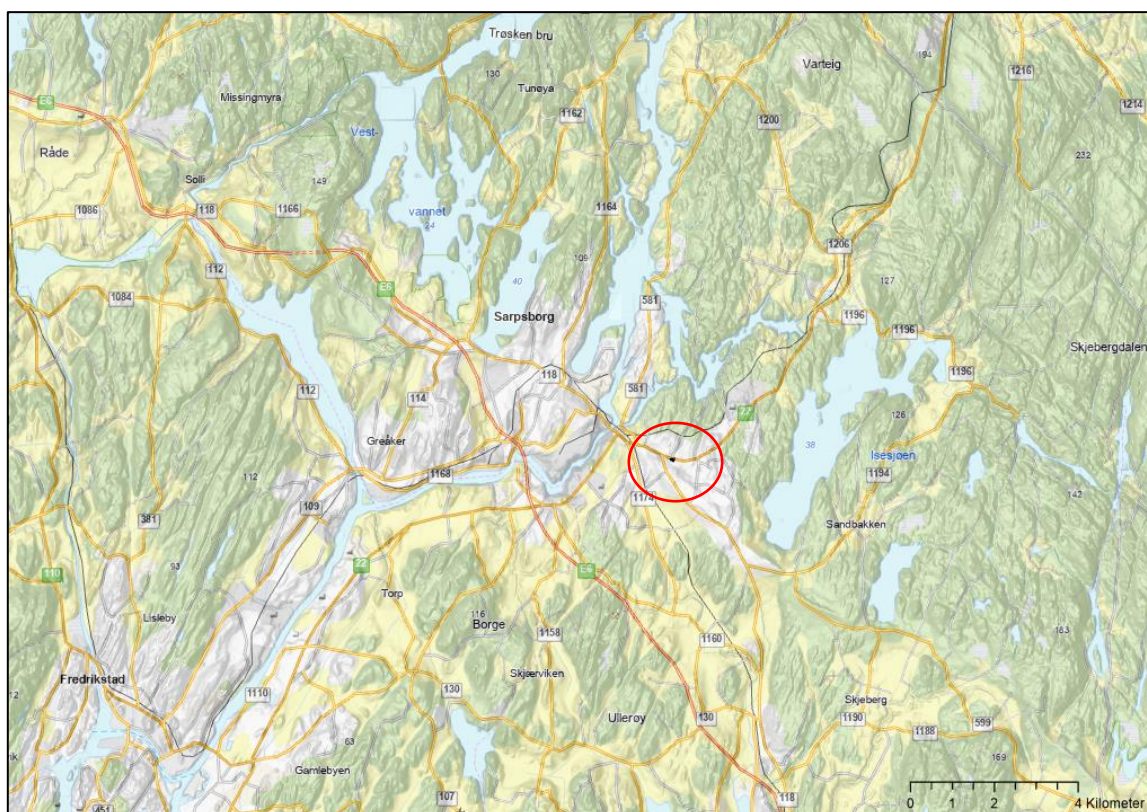
Saksnummer og navn:	Markveien 1-3 - Snekkerstubakken 24 - Friområde mot Iseveien	
Kommune:	Sarpsborg	
Gårdsnavn - gnr./bnr.:	Gnr. 1048 Børgen vestre/bnr. 1 Børgen vestre	
Oppdragsgiver:	MVP Invest AS c/o Christer Lystad	
Saksbehandler:	Tryggve Csisar	
Feltarbeider:	Linn Solli	
Registreringsperiode:	18-19.11.24	
FAGLIGE KONKLUSJONER:		ASKELOADEN ID:
☐	Ingen funn:	
☒	Funn av automatisk fredet kulturminne:	326360
☐	Løsfunn – ikke automatisk fredet:	
☐	Utvidet registrering - utgravd:	
☐	Fra før av kjente kulturminner:	
Stikkord:	Bosetning- aktivitetsområde, middelalder	

Innhold

Bakgrunn for registreringen	4
Sammendrag.....	5
Deltakere og tidsrom.....	5
Områdebeskrivelse.....	5
Kulturminner i nærområdet	7
Metoder	8
Maskinell sjakting.....	8
Undersøkelsen	9
Resultater/funn	11
ID 326360, Bosetning -aktivitetsområde fra høymiddelalder.....	11
Kommentarer.....	17
Vedlegg	18
Fotoliste	18
Kartliste	18
Naturvitenskapelige prøver.....	19

Kartutsnitt som viser hvor i Østfold fylkeskommune registreringsområdet ligger.

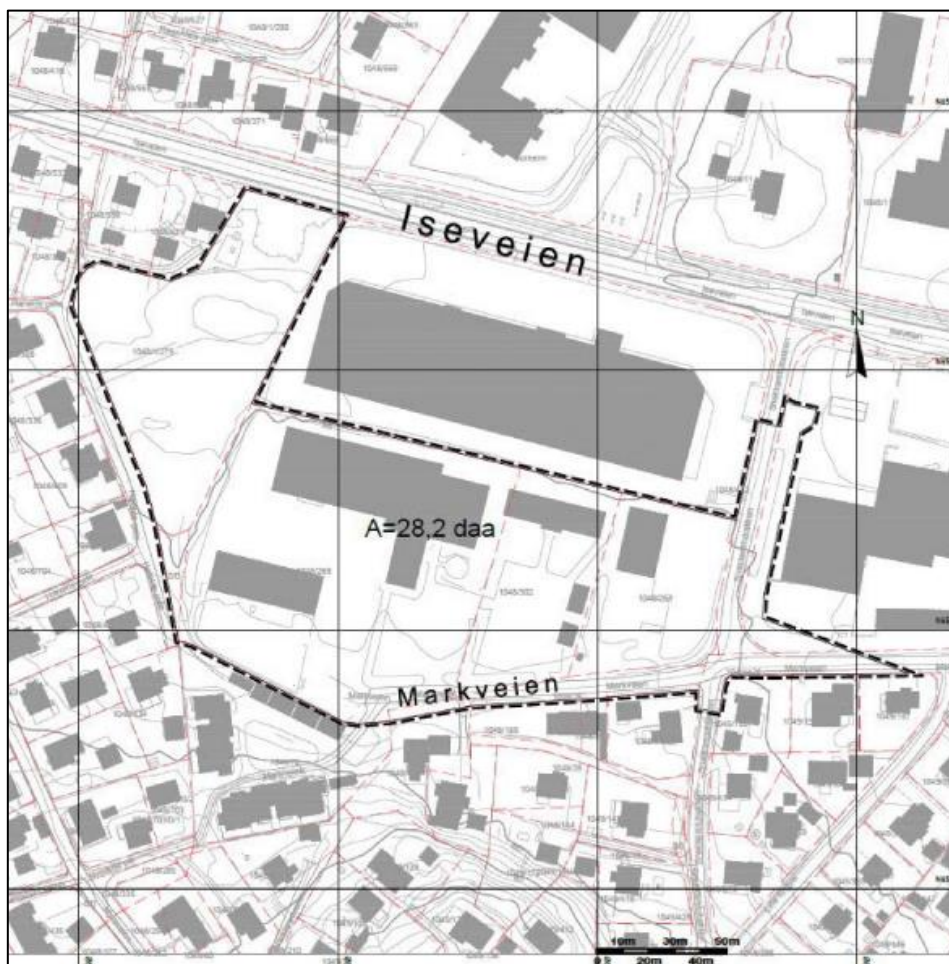
Lokaliseringskart. Markveien ligger i Sarpsborg kommune, i Østfold fylke.

Bakgrunn for registreringen

I forbindelse med reguleringsplan for Markveien 1-3, Snekkerstubakken 24 og friområde opp mot Iseveien i Sarpsborg kommune, foretok Østfold fylkeskommune en arkeologisk registrering. Registreringen omfatter et skogsareal på ca. 5580 m². Tiltakshaver er MVP Invest AS c/o Christer Lystad.

Det er flere kjente kulturminner i området ved Hafslund og Borgenhaugen. Disse består i hovedsak av bosetning- aktivitetsområder datert til steinalder, bronsealder og jernalder (kart 1). I nærområdet er det også gjort en del løsfunn av arkeologiske gjenstander fra steinalderen (ID 25420, ID 66204 og ID 123180¹).

På grunn av planområdets topografi og nærheten til automatisk fredete kulturminner, varslet Østfold fylkeskommune om behov for arkeologisk registrering, jf. kulturminneloven § 9.

Foreløpig skisse fra tiltakshaver, med planområdet markert.

¹ ID-nr. i riksantikvarens kulturminnedatabase «Askeladden» www.kulturminnesok.no

Sammendrag

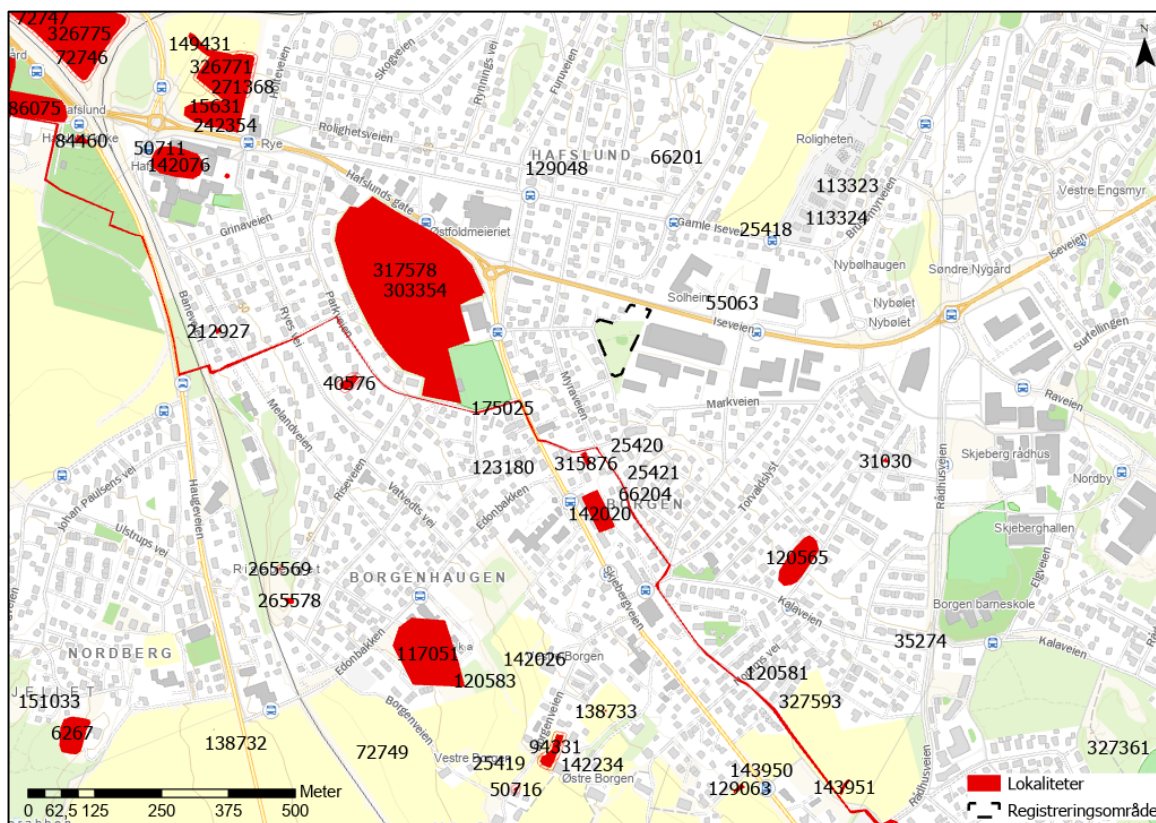
Arbeidet bestod av sjaktning i skog. Det ble registrert en automatisk fredet lokalitet bestående av et bosetning- aktivitetsområde, ID 326360.

Deltakere og tidsrom

Registreringen ble utført av feltarkeolog Linn Solli ved Østfold fylkeskommune, november 2024. Det ble minusgrader og frost da arbeidet pågikk.

Områdebeskrivelse

Registreringsområdet ligger syd for Iseveien, ca. 170 meter nordøst for Skjebergveien. Området består av et lite skogholt, avgrenset av Haralds gate i vest-sydvest, bebyggelse og Iseveien i nord, og av kjøpesenter og industriområde i øst-sydøst. Terrenget er relativt flatt, med en forsenkning i syd, og et svakt høydedrag i nordøst. En sti krysser området fra sydvest-nordøst. Området er bevokst med høye furutrær, gress, lyng og krattskog.

Kart 1: Oversiktskart med registreringsområdet og kulturminner i området.

Foto 1: Oversiktsbilde av nordre del av registreringsområdet. Tatt mot vest

Foto 2: Oversiktsbilde av det lille høydedraget i registreringsområdet. Tatt mot nordøst og Iseveien.

Foto 3: Oversiktsbilde av registreringsområdet mellom Haralds gate og kjøpesenter. Tatt mot nord.

Kulturminner i nærområdet

De kjente kulturminnene i nærområdet består i hovedsak av funnsteder fra steinalder.

Gjenstandsfunnene består blant annet av en skafthulløks av bergart (ID 25420), en skiveskraper, hakke og øks av kvarts (ID 66204), samt en flintdolk (ID 123180). Inntil Hafslundsgate i nordvest er det også gjort flere løsfunn av flintredskaper, avslag og keramikk som trolig stammer fra en steinalderlokalitet (ID 15631). Her ligger det også flere boplasser med dyrkningslag som inneholder dateringer fra eldre steinalder, bronsealder og jernalder (ID 326771, ID 242354 og ID 326771). Ellers er det kjent en rekke yngre kulturminner i området. Omtrent 500 meter vest og sydvest for registreringsområdet ligger gravfelt ID 40576, og en boplass fra bronsealder-jernalder, ID 117051. Sistnevnte består av omfattende spor etter forhistorisk bosetning, deriblant 13 langhus.

I dyrket mark, ca. 800 meter syd for registreringsområdet, ligger et bosetning- aktivitetsområde datert til bronsealder-jernalder og middelalder. Her er det gjort funn av en mengde forhistoriske gjenstander, deriblant søkker, brynesteiner, fragmenter av kleberkar, flintavslag og keramikk. Det er også påvist en kokegrop og et ildsted, samt udefinerte strukturer som kan være førreformatoriske avfallsgroper (ID 94331). Rett sydøst for denne lokaliteten, finnes det rester av en hustuft og en brønn. Et av løsfunnene på ID 94331 er en spenne av bronse datert til 1100-1200- tallet e.Kr, som tilsvarer høymiddelalder. Det er gjort flere løsfunn fra middelalder, deriblant et spinnehjul og et gjenbrukt kar av kleberstein (ID 117051 og ID 142234). Nærmere registreringsområdet er det også funnet et løsfunn fra middelalder av et rundt beslag av bronse med spiralornamentikk, mulig opprinnelig fra Irland (ID 25421). Pilegrimsleden til Nidarosdomen passerer Borgenhaugen omtrent 200 meter syd for registreringsområdet (ID 175025).

Kulturminner i nærområdet		
Askeladden ID	Kulturminnetype	Datering
15631	Funnsted	Yngre steinalder
25420	Funnsted	Yngre steinalder
25421	Funnsted	Jernalder-middelalder
40576	Gravfelt	Jernalder
66204	Funnsted	Uviss tid - førreformatorisk
94331	Bosetning- aktivitetsområde	Bronsealder-jernalder, høymiddelalder
117051	Bosetning- aktivitetsområde	Bronsealder-jernalder
123180	Funnsted	Senneolitikum
120563	Bosetning- aktivitetsområde	Førreformatorisk-senneolitikum
142234	Funnsted	Jernalder-middelalder
175025	Veganlegg	Førreformatorisk tid
242354	Bosetning- aktivitetsområde	Eldre bronsealder-jernalder
271369	Funnsted	Jernalder-middelalder
326771	Bosetning- aktivitetsområde	Steinalder-bronsealder, bronsealder-jernalder

Metoder

Ved denne registreringen ble det benyttet sjakting som metode. Som dokumentasjon ble det tatt digitale foto. Sjakter og funn er innmålt med CPOS med RTK 3D-FIX oppløsning. Kartgrunnlag for innmålingene er ETRS 1989 UTM 32N.

Lokaliteten og enkeltminnene er beskrevet i Riksantikvarensens kulturminnedatabase Askeladden, med ID326360.

Maskinell sjakting

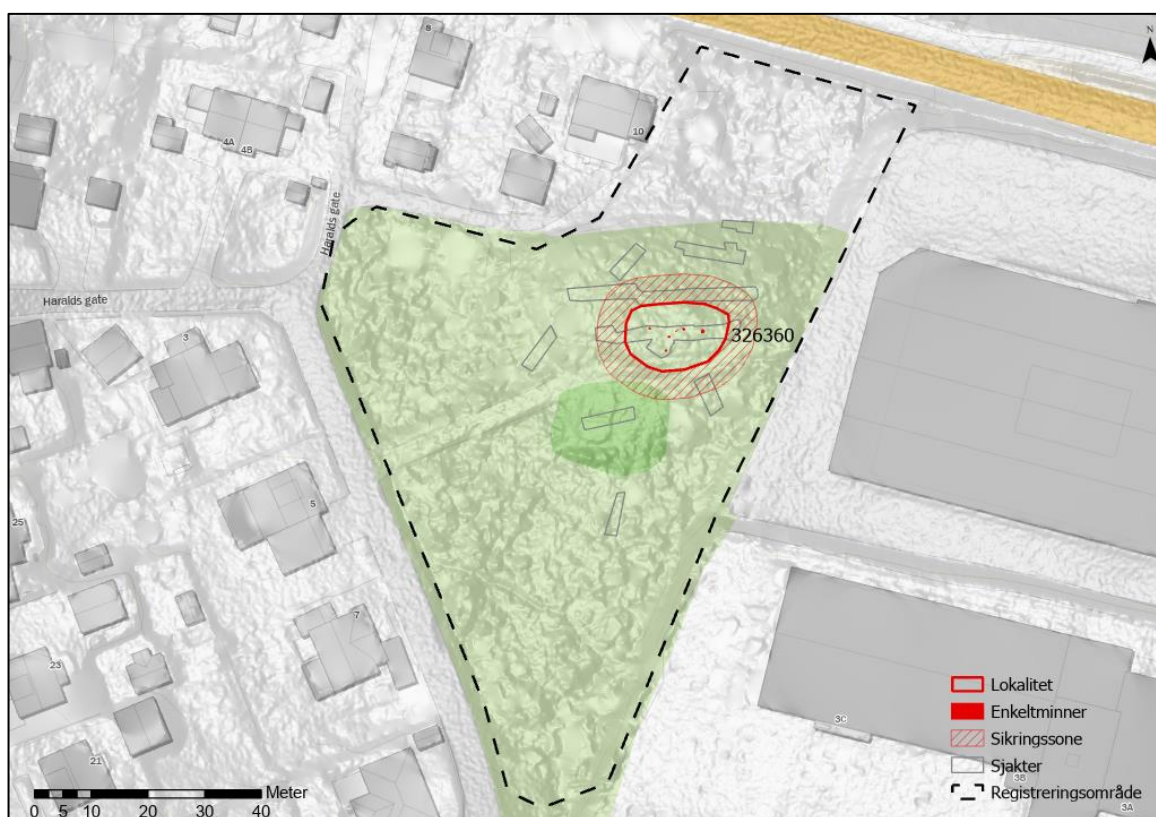
Maskinell sjakting er den vanligste metoden arkeologene benytter på dyrket mark. Det åpnes opp sjakter på om lag tre meter bredde. Til dette brukes gravemaskin med flatt skjær på grabben som fjerner matjordlaget til toppen av undergrunnen er avdekt. Undergrunnen blir rensa fram med krafse og graveskje etter hvert der dette er nødvendig, og eventuelle førhistoriske strukturer som kokegroper, stolpehull, graver etc. vil vise seg som fyllskifte i undergrunnen.

Undersøkelsen

Det ble lagt til sammen ni sjakter, som er ca. tre meter brede og av varierende lengde. Sjaktene ble i hovedsak lagt nord i området på en lav høyde i terrenget. Undergrunnen består av rødbrun sand og silt. Enkelte større steiner ligger delvis ned i undergrunnen. Det ble funnet til sammen 7 automatisk fredete kulturminner i form av stolpehull. Stolpehull S6 (ID 326360-2) ble radiologisk datert til høymiddelalder (kart 3). Det ble minusgrader og frost under dokumenteringen av strukturene. Enkelte av strukturene kunne derfor ikke renses tydelig frem til fotodokumentasjon (S5 og S12).

Det ble funnet strukturer fra etterreformatorisk tid i to sjakter nord og nordøst for lokaliteten. Disse skiller seg fra stolpehull ID 326360-1-7 (S5-10, S12), ved å inneholde spettet fyllmasse av gråsort og gul silt (foto 5). Struktur S1 ble snittet og radiologisk datert til tidsrommet 1671-1945 e.Kr., som tilsvarer etterreformatorisk tid.

Undergrunnen var forstyrret og ikke bevart syd for stien som krysser området. Herfra heller terrenget ned mot syd, og undergrunnen var fuktig med lite potensiale for funn. Forholdene var tilsvarende i nordvest, og det ble derfor ikke lagt flere sjakter i disse områdene.

Kart 2: Oversiktskart over registreringsområdet med lokalitet ID 326360, enkeltminner og gravde søkesjakter.

Foto 4: Arbeidsbilde av sjakt med frost, under dokumentering av stolpehull S6 (ID 326360-2). Tatt mot nordvest.

Foto 5: Arbeidsbilder av sjakt med etterreformatoriske strukturer. Radiologisk datert struktur S1 i forgrunnen t.v. Tatt mot sydvest og vest.

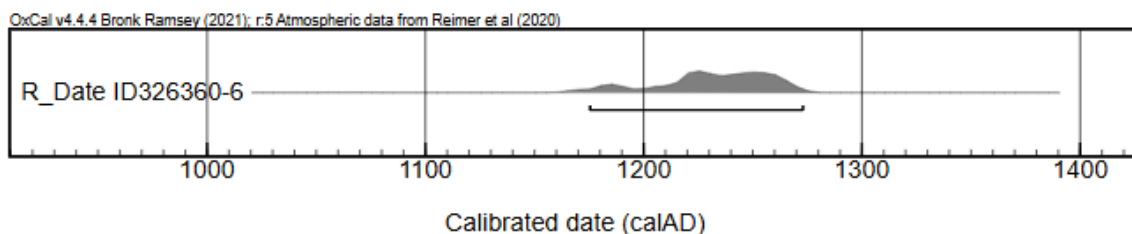
Resultater/funn

ID 326360, Bosetning -aktivitetsområde fra høymiddelalder

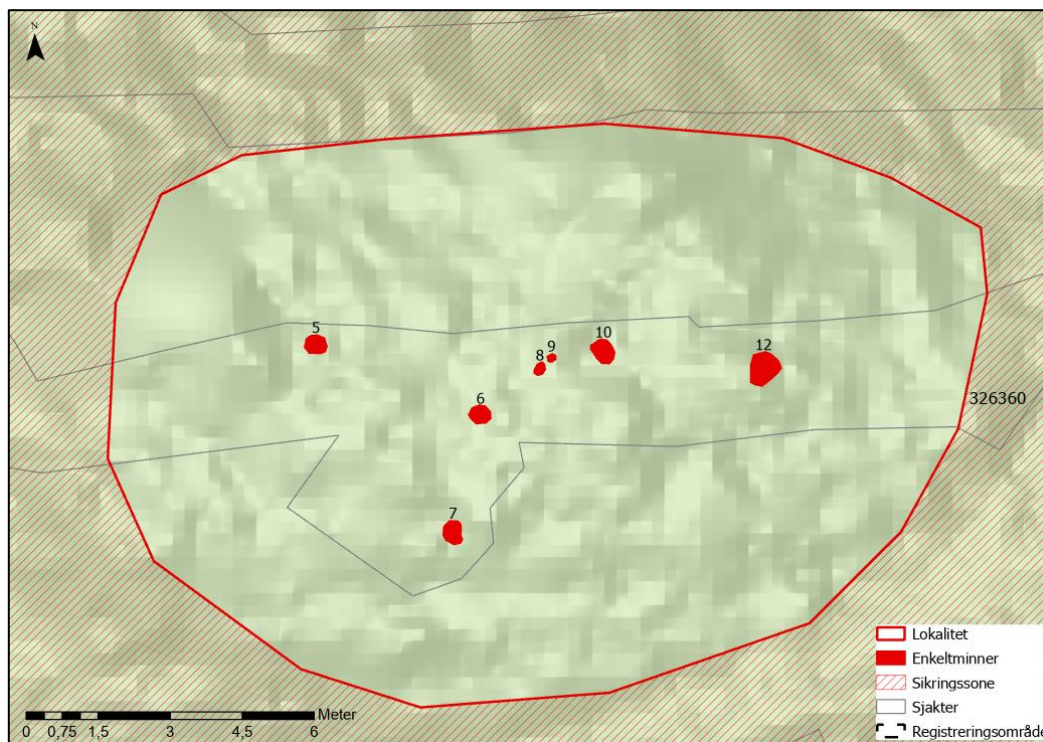
Lokalitetsbeskrivelse

Lokaliteten ligger i et lite utmarksområde på gbnr. 1048/1, ca. 45 meter syd for Iseveien. Strukturene består av 7 stolpehull anlagt på et lite høydedrag. Terrenget er åpent med vegetasjon av spredte furutrær og noe krattskog, med undervegetasjon av gress. Undergrunnen består av rødbrun sand, noe steinholdig. Overdekning ca. 20 cm. Lokalitetsarealet er ca. **180 m²**. Lokaliteten er avgrenset av funntomme sjakter og hellende terreng i alle retninger, samt bebyggelse i øst.

Stolpehull S6 (326360-2) ble snittet og det ble tatt ut en kullprøve fra profilet (foto 13). Kullprøven ble vedartsbestemt til bjerk (*betula*), rogn (*sorbus*) og furu (*pinus*). Prøven med bjerk ble **C14-datert til tidsrommet 1168 - 1273 e.Kr., som tilsvarer høymiddelalder**.

Figur 1: OxCal-kalibreringskurve viser aktivitet på lokaliteten i høymiddelalder.

Kart 3: Lokalitet ID 326360 med enkeltninner markert.

Foto 6: Oversiktsbilde av sjakt med stolpehull S5-10 og S12. Tatt mot nordøst.

Foto 7: Oversiktsbilde av sjakt med stolpehull S5-10 og S12. Tatt mot øst.

Foto 8: Oversiktsbilde med stolpehull S6 i forgrunnen. Tatt mot vest.

Foto 9: Oversiktsbilde med stolpehull S5 i forgrunnen. Tatt mot vest.

Foto 10: Oversiktsbilde med stolpehull S8 og S9 i forgrunnen. Tatt mot sydvest.

Foto 11: Oversiktsbilde med stolpehull S12 i forgrunnen. Tatt mot vest.

Strukturliste ID326360				
* ID er lokalitetsnr i Askeladden, S.nr: refererer til strukturnummer/enkeltminne.				
ID:	S. nr:	Type	Beskrivelse:	Mål cm:
326360-1	5	Stolpehull	Oval form, klart markert og tydelig avgrenset mot undergrunn av rødbrun sand. Fyllmasse av mørk grå sandholdig silt med kullspett. Homogen masse. 20 cm overdekning. En rot krysser ytterkanten av strukturen i sydvest.	52x44
326360-2	6	Stolpehull	Klart markert, sirkulær form med tydelig avgrensning. Tilsvarende fyllmasse som S5, men med lys grå silt i ytterkant. I profil er den 18 cm dyp og består den av to lag. Lag 1: Tilsvarende fyllmasse som i plan. 10 cm tykt. Lag 2: Spettet masse av gråsort og rødbrun sandholdig silt, og lys grå silt. Grusholdig. Strukturen ligger inntil en større stein i vest. Det ble tatt ut en kullprøve i profil (foto 12-13) som ble vedartbestemt til å inneholde bjerk (<i>betula</i>), rogn (<i>sorbus</i>) og furu (<i>pinus</i>). Prøven med bjerk ble C14-datert til tidsrommet 1168 - 1273 e.Kr. (782 - 677 cal BP, 95.4%), som tilsvarer høymiddelalder.	54x44
326360-3	7	Stolpehull	Klart markert, oval form med tydelig avgrensning. Kompakt fyllmasse av sortgrå silt med kullspett. Ligner S5-9.	55x43
326360-4	8	Stolpehull	Sirkulær form, klart markert med tydelig avgrensning. Fyllmassen tilsvarer stolpehull S6.	38
326360-5	9	Stolpehull	Lite stolpehull lokalisert tett inntil S8 i nordøst. Fyllmasse tilsvarende S6 og S8.	30
326360-6	10	Stolpehull	Jevn form, klart markert med tydelig avgrensning. Spettet fyllmasse av lys gulbrun og grå silt med kullspett. Mulig dobbelt stolpehull. Fyllmassen minner om strukturer fra etterreformatorsk tid funnet i sjakt mot nord (foto 15).	60x45
326360-7	12	Stolpehull	Klart markert og tydelig avgrenset, oval form. Ligger inntil stor stein i vest og nord. Fyllmasse av mørk grå silt med enkelte kullspetter, lik S5-9, uten lys grå silt i ytterkant.	75x59

Foto 12: Stolpehull S5 og S6 i plan. Tatt mot vest.

Foto 13: Stolpehull S6 i profil. Tatt mot nord.

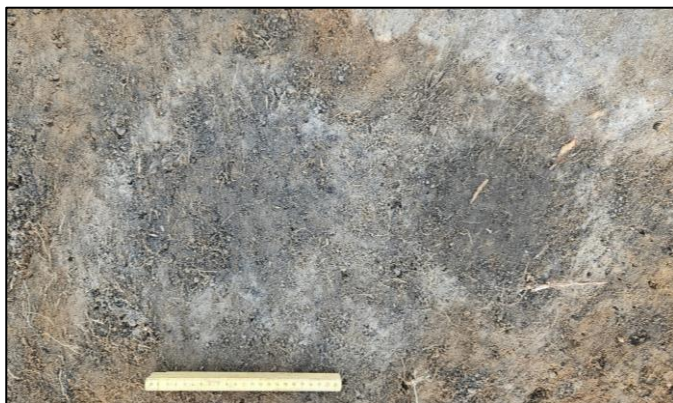

Foto 14: Stolpehull S7 (t.v.), S8 og S9 i plan. Tatt mot nordøst og nordvest.

Foto 15: Stolpehull S10 i plan. Tatt mot sydvest.

Kommentarer

Innenfor registreringsområdet er det funnet en automatisk fredet lokalitet. Denne består av et bosetning- aktivitetsområde datert til høymiddelalder, ID 326360 (1168 - 1273 e.Kr.). Lokaliteten inneholder avtrykk etter én eller flere stolpebygninger.

På grunn av boligutbygging har de fleste sporene etter den forhistoriske aktiviteten på og rundt Borgenhaugen forsvunnet. Det er som nevnt gjort løsfunn av gjenstander fra samme tidsperiode i området. I dyrket mark syd for bebyggelsen, ligger et bosetning- aktivitetsområde med strukturer og gjenstander datert til bronsealder-jernalder og middelalder, ID 94331. Mellom denne boplassen og ny lokalitet ID 326330, går Pilegrimsleden som førte pilegrimer til Nidarosdomen, ID 175025. Boplass- aktivitetsområde ID 326360 er del av et kulturmiljø fra middelalder, i et område det ikke er mange spor bevart.

14.3.2025

Feltarbeolog

Vedlegg

Fotoliste

Foto 1: Oversiktsbilde av nordre del av registreringsområdet. Tatt mot vest	6
Foto 2: Oversiktsbilde av det lille høydedraget i registreringsområdet. Tatt mot nordøst og Iseveien.	6
Foto 3: Oversiktsbilde av registreringsområdet mellom Haralds gate og kjøpesenter. Tatt mot nord.	7
Foto 4: Arbeidsbilde av sjakt med frost, under dokumentering av stolpehull S6 (ID 326360-2). Tatt mot nordvest.	10
Foto 5: Arbeidsbilder av sjakt med etterreformatoriske strukturer. Radiologisk datert struktur S1 i forgrunnen t.v. Tatt mot sydvest og vest.	10
Foto 6: Oversiktsbilde av sjakt med stolpehull S5-10 og S12. Tatt mot nordøst.....	12
Foto 7: Oversiktsbilde av sjakt med stolpehull S5-10 og S12. Tatt mot øst.	12
Foto 8: Oversiktsbilde med stolpehull S6 i forgrunnen. Tatt mot vest.	13
Foto 9: Oversiktsbilde med stolpehull S5 i forgrunnen. Tatt mot vest.	13
Foto 10: Oversiktsbilde med stolpehull S8 og S9 i forgrunnen. Tatt mot sydvest.	14
Foto 11: Oversiktsbilde med stolpehull S12 i forgrunnen. Tatt mot vest.	14
Foto 12: Stolpehull S5 og S6 i plan. Tatt mot vest.	16
Foto 13: Stolpehull S6 i profil. Tatt mot nord.....	16
Foto 14: Stolpehull S7 (t.v.), S8 og S9 i plan. Tatt mot nordøst og nordvest.....	16
Foto 15: Stolpehull S10 i plan. Tatt mot sydvest.	17

Kartliste

Kart 1: Oversiktskart med registreringsområdet og kulturminner i området.	5
Kart 2: Oversiktskart over registreringsområdet med lokalitet ID 326360, enkeltminner og gravde søkesjakter.	9
Kart 3: Lokalitet ID 326360 med enkeltminner markert.	11

Naturvitenskapelige prøver

Høeg – Pollen 876 842 262 MVA,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 8/1-23.

*Til Østfold fylkeskommune, Avdeling kultur, næring, klima og faggruppe feltarkeologi v/ Linn Solli,
Boks 220, 1702 Sarpsborg*

Analyse av 8 kullprøver fra Sarpsborg og Fredrikstad

ID: 326360-1, S-1, Markveien 1 – 3, Gbnr. 1048/1, Sarpsborg

Det ble bestemt 23 biiter. Av disse var 4 *Betula* (bjerk) og 19 *Pinus* (furu). Godt daterbart materiale var 0,05 g.

ID: 326360, S-6, Markveien 1 – 3, Gbnr. 1048/1, Sarpsborg

Det ble bestemt 40 biiter. Av disse var 16 *Betula* (bjerk), 11 *Sorbus* (rogn) og 13 *Pinus* (furu). Godt daterbart materiale var 0,05 + 0,1 g.

ID: 326360, S-8, Markveien 1 – 3, Gbnr. 1048/1, Sarpsborg

Det ble bestemt 36 biiter. Av disse var 6 *Sorbus* (rogn) og 30 *Pinus* (furu). Godt daterbart materiale var 0,05 g.

ID: 326360, S-13, Markveien 1 – 3, Gbnr. 1048/1, Sarpsborg

Det ble bestemt 36 biiter. Alle var *Pinus* (furu) hvorav 3 unge kvister. Godt daterbart materiale var 0,05 g.

ISO/IEC 17025:2017-Accredited Testing Laboratory

Beta Analytic, Inc.
4985 SW 74th Court
Miami, FL 33155 USA
Tel: (305) 667-5167
info@betalabservices.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSIS

Submitter **Linn Solli**Received Date **February 18, 2025**Company **Østfold fylkeskommune, avdeling Kultur,
næring og klima, faggruppe feltarkeologi**Report Date **February 27, 2025**Laboratory
Number **Beta-736100**Sample
Code **ID326360-1**

To validate report, scan this QR code on a mobile
device or go to <https://verify.betalabservices.com> and
enter the requested information.

Conventional Radiocarbon Age **130 +/- 30 BP**Ratio of Stable Isotopes **IRMS δ13C: -26.1 o/oo**

95.4% Probability Calibrated Range(s)

(61.8%)	1798 - 1945 cal AD	(152 - 5 cal BP)
(32.7%)	1671 - 1779 cal AD	(279 - 171 cal BP)
(0.9%)	1946 - 1954 cal AD	(4 - -4 cal BP)

Submitter Material **Charcoal**Pretreatment **(Charred material): acid/alkali/acid**Analyzed Material **Charred material**Analysis Service **AMS-Standard Delivery**Percent Modern Carbon **98.39 +/- 0.37 pMC**Fraction Modern Carbon **0.9839 +/- 0.0037**δ14C **-16.05 +/- 3.67 o/oo**Δ14C **-24.94 +/- 3.67 o/oo (1950:2025)**Measured Radiocarbon Age **(without δ13C correction): 150 +/- 30 BP**Calibration **BetaCal 5.0: High Probability Density Range Method: INTCAL20 +
NH21**

Results are ISO/IEC-17025 accredited. All work was done at Beta in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP). "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the 14C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1-sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. δ13C values are on the material itself (not the AMS δ13C). δ13C and δ15N values are relative to VPDB. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

ISO/IEC 17025:2017-Accredited Testing Laboratory

Beta Analytic, Inc.
4985 SW 74th Court
Miami, FL 33155 USA
Tel: (305) 867-5187
info@betalabservices.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSIS

Submitter **Linn Solli**Received Date **February 18, 2025**

Company **Østfold fylkeskommune, avdeling Kultur,
næring og klima, faggruppe feltarkeologi**

Report Date **February 27, 2025**

Laboratory
Number **Beta-736101**

Sample
Code **ID326360-6**

To validate report, scan this QR code on a mobile
device or go to <https://verify.betalabservices.com> and
enter the requested information.

Conventional Radiocarbon Age **820 +/- 30 BP**Ratio of Stable Isotopes **IRMS δ13C: -25.5 o/oo**

95.4% Probability Calibrated Range(s)

(95.4%) 1168 - 1273 cal AD (782 - 677 cal BP)

Submitter Material Charcoal

Pretreatment (Charred material):acid/alkali/acid

Analyzed Material Charred material

Analysis Service AMS-Standard Delivery

Percent Modern Carbon 90.30 +/- 0.34 pMC

Fraction Modern Carbon 0.9030 +/- 0.0034

Δ14C -97.04 +/- 3.37 o/oo

Δ14C -105.20 +/- 3.37 o/oo (1950:2025)

Measured Radiocarbon Age (without δ13C correction): 830 +/- 30 BP

Calibration BetaCal 5.0: High Probability Density Range Method: INTCAL20

Results are ISO/IEC-17025 accredited. All work was done at Beta in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP). "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the 14C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1-sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. δ13C values are on the material itself (not the AMS δ13C). δ13C and δ15N values are relative to VPDB. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

